

Տարբերակ 1.1
Հաստատված է տնօրենների
խորհրդի կողմից
19.10.2026թ.

«ՀԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ» ՓԲԸ

**Մարդու իրավունքների
վերաբերյալ
քաղաքականություն**

www.zcmc.am

Մարդու իրավունքների վերաբերյալ քաղաքականություն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Վ Ո Ի Թ Յ Ո Ի Ն

03 ■ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԱԳԻՐ

04 ■ ՄԵՐ ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

06 ■ Անվտանգության և առողջության պահպանումը աշխատավայրում
■ Աշխատավայրի անվտանգություն

07 ■ Պատշաճ աշխատանքային պայմաններ
■ Հարկադիր աշխատանքի, երեխաների աշխատանքի և մարդկանց
թրաֆիքինգի արգելք
■ Խտրականության բացառում
■ Միավորումների ազատություն և կոլեկտիվ բանակցություններ

08 ■ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցություն
■ Սոցիալական, մշակութային և տնտեսական իրավունքները
տեղական համայնքներում. Համայնքի և շահագրգիռ կողմերի
ներգրավվածություն

09 ■ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ ԵՎ ՀԱԾԿԵՏՎՈՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

10 ■ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

«Ձանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Ընկերություն» կամ «ԶՊՄԿ») պարտավորվում է իր գործունեությունն իրականացնելիս մշտապես առաջնորդվել մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքի սկզբունքով և պահպանել դրանք իր գործունեության բոլոր ուղղություններում:

Սույն Քաղաքականության նպատակն է արձանագրել ԶՊՄԿ-ի հանձնառությունը հարգելու մարդու իրավունքները, այդ թվում՝ նշված հանձնառությունն արտացոլող հատուկ սկզբունքները, քաղաքականության մակարդակի գործողությունները և պարտականությունները: ԶՊՄԿ-ն գնահատում է յուրաքանչյուրի հարգանքը մարդու իրավունքների հանդեպ ինչպես աշխատավայրում, այնպես էլ ԶՊՄԿ գործունեության իրականացման հարակից համայնքներում:

Սույն Քաղաքականության հիմնական նպատակն է ապահովել մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքի ներկառուցումը ԶՊՄԿ-ի ռազմավարական պլանավորման և գործառնական որոշումների կայացման գործընթացներում: Այդ նպատակով հանքարդյունաբերության գործունեության ողջ ցիկլի ընթացքում անհրաժեշտ է պատշաճ ուշադրություն ցուցաբերել, ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ իրականացնել՝ մարդու իրավունքների ոտնահարման հնարավոր ռիսկերը բացահայտելու, հնարավորության դեպքում դրանք կանխելու, իսկ նման ռիսկերի բացահայտման կամ կանխարգելման անհնարինության դեպքում՝ դրանք բացասական ազդեցություններ ունենալու ռիսկը նվազագույնի հասցնելու:

Սույն Քաղաքականության ներքո «մարդու իրավունքներ» հասկացությունը ներառում է այն իրավունքները, որոնք ամրագրված են 1948 թվականի Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրում, 1966 թվականի մարդու իրավունքների դաշնագրերում, Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության 1998 թվականի Աշխատանքի հիմնարար սկզբունքների և իրավունքների մասին հռչակագրում և Աշխատանքի Միջազգային Կազմակերպության 8 հիմնարար կոնվենցիաներում (1) (վերջինս՝ առավելապես վերաբերելի է ԶՊՄԿ աշխատակիցներին), մարդու իրավունքների վերաբերյալ այլ կիրառելի համաձայնագրերում, պայմանագրերում և ուղեցույցներում:

Սույն Քաղաքականությունը ԶՊՄԿ ԲՄԿ-ի շրջանակի անբաժանելի մասն է և պետք է ընթերցվի այլ հիմնական քաղաքականությունների հետ միասին, ներառյալ ԶՊՄԿ վարքագծի կանոնագիրը, Սոցիալական քաղաքականությունը, Տեղական զբաղվածության մասին քաղաքականությունը, Առողջության պահպանման և աշխատանքային անվտանգության քաղաքականությունը, Աշխատավայրում բռնության, խտրականության, ոտնձգության և վրեժխնդության կանխարգելման քաղաքականությունը, Բնապահպանական քաղաքականությունը, Կլիմայի փոփոխության քաղաքականությունը և Կենսաբազմազանության քաղաքականությունը (որոնք միասին կազմում են ԶՊՄԿ-ի ԲՄԿ շրջանակը):

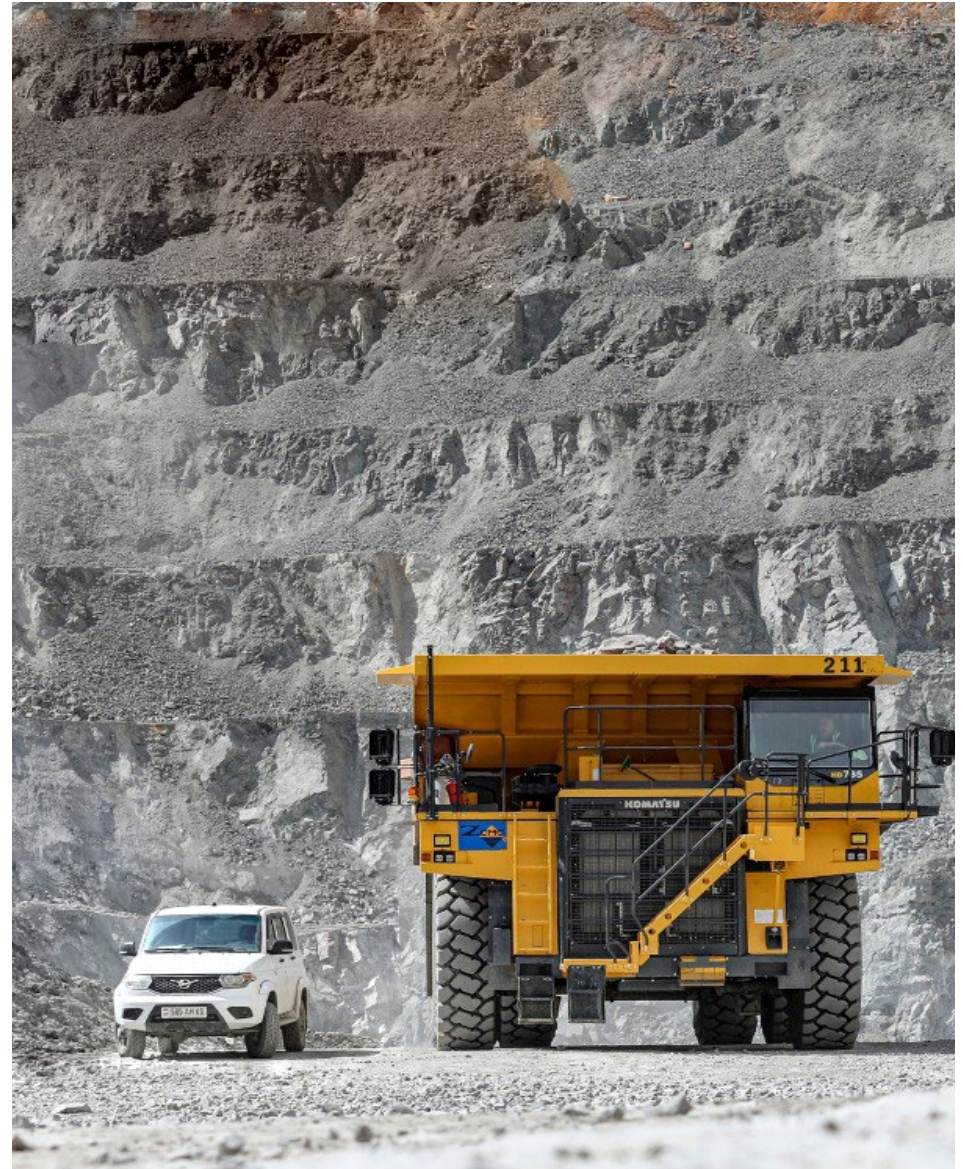
(1) Միավորման ազատության և կազմակերպման իրավունքի պաշտպանության կոնվենցիա, 1948թ. (թիվ 87), Կազմակերպման և կոլեկտիվ բանակցությունների իրավունքի կոնվենցիա, 1949թ. (թիվ 98), Հավասար վարձատրության մասին կոնվենցիա, 1951թ. (թիվ 100), խտրականության մասին (Չբաղվածության և զբաղմունքի) կոնվենցիա, 1958թ. (թիվ 111), Նվազագույն աշխատանքային տարիքի մասին կոնվենցիա, 1973թ. (թիվ 138), Հարկադիր աշխատանքի վերացման մասին կոնվենցիա, 1957թ. (թիվ 105), Երեխաների աշխատանքի վատթարագույն ձևերի մասին կոնվենցիա, 1999թ. (թիվ 182)

ՉՊՄԿ-ի ազդեցությունը մարդու իրավունքների վրա ունի ինչպես արտաքին, այնպես էլ ներքին հարթություններ: Կարևոր է նշել, որ որոշակի գործողություններն ու ազդեցությունները հաճախ արտահայտվում են միաժամանակ այս երկու հարթություններում: Թեև դրանցից յուրաքանչյուրն ունի իր յուրահատուկ թիրախը և շրջանակը, սակայն դրանք չպետք է դիտարկվեն առանձին:

Ներքին հարթությունը, մասնավորապես, ամռնչվում է ՉՊՄԿ-ի աշխատակիցների և ընկերության տարածքում գտնվող այլ անձանց մարդու իրավունքներին:

Արտաքին հարթությունը ընդգրկում է ՉՊՄԿ-ի գործունեության իրականացման տարածքներում գտնվող անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց, ովքեր հանդիսանում են ՉՊՄԿ-ի գործունեության ազդակիր, և մարդու իրավունքների ոլորտում օրինական շահեր ունեցող շահագրգիռ կողմեր, հատկապես՝ ՉՊՄԿ-ի գործունեության ազդակիր անձիք:

ՉՊՄԿ-ն հավատարիմ է մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքի սկզբունքին՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին հարթություններում: Խախտումների կանխարգելումից զատ, ՉՊՄԿ-ն պարտավորվում է ներառել մարդու իրավունքների պաշտպանության նկատառումները իր սոցիալական ծախսերում՝ առաջնորդվելով Սոցիալական քաղաքականությամբ ամրագրված սկզբունքներով:

Ելնելով ոլորտի առանձնահատկություններից՝ մարդու իրավունքների նկատմամբ իր հանձնառությունը ՉՊՄԿ-ն կառուցում է հետևյալ հենասյուների վրա.

- Աշխատավայրում անվտանգության և առողջության պահպանման պարտավորություն.
- Աշխատավայրում անվտանգության պահպանման պարտավորություն՝ ապահովելով բռնության, ոտնձգության, հետապնդումների սպառնալիքներից և այլ վտանգավոր և վնասող գործողություններից զերծ աշխատանքային միջավայր.
- Աշխատավայրում արժանապատիվ պայմանների ապահովման պարտավորություն, ներառյալ՝ աշխատանքային ժամերի և աշխատանքի վարձատրության մասով.
- Երեխաների աշխատանքի և հարկադիր աշխատանքի ցանկացած ձևի արգելք.
- Խտրականության արգելք.
- Հարգանք միավորումների ազատության և կոլեկտիվ բանակցությունների իրավունքի հանդեպ.
- Բնապահպանական բացասական ազդեցությունների հնարավորինս նվազագույն մակարդակի ապահովում.
- Տեղական համայնքներում սոցիալական, մշակութային և տնտեսական իրավունքների վրա զուտ դրական ազդեցության ապահովման հանձնառություն.
- Համայնքի և շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածության ապահովման հանձնառություն:

Մարդու իրավունքների պահպանման համատեքստում ՉՊՄԿ-ն առաջնորդվում է ՀՀ օրենսդրության, ՉՊՄԿ ներքին իրավական ակտերի և կանոնակարգերի, ինչպես նաև մարդու իրավունքների միջազգային չափանիշների պահանջներով: Վերջիններս հատկապես կարևոր են այն դեպքերում, երբ տեղական օրենքներն ու կանոնակարգերը բացակայում են կամ սահմանում են միջազգային նորմերի համեմատ պակաս խիստ պահանջներ:

Մարդու իրավունքներին առնչվող իր հանձնառություններն իրականացնելու համար ՉՊՄԿ-ն իր ռազմավարական պլանավորման և գործառնական որոշումների կայացման շրջանակներում պատշաճ ուշադրություն կդարձնի մարդու իրավունքների մասով առկա մտահոգություններին և ռիսկերին՝ առանձնահատուկ կարևորելով վերոհիշյալ հիմնական սկզբունքները:

Ավելին, ՉՊՄԿ-ն՝ Կայուն զարգացման տնօրինության միջոցով պարտավորվում է.

- Պարբերաբար գնահատել մարդու իրավունքների վերաբերյալ առկա ռիսկերը, քաղաքականությունները և ազդեցությունները:
- Սեղմ ժամկետում քննել բողոքները կամ ազդարարումները և ձեռնարկել համապատասխան գործողություններ՝ մարդու իրավունքների վրա ցանկացած բացասական ազդեցություն մեղմելու համար:
- Թափանցիկ կերպով հաշվետու լինել իրականացված գործողությունների մասին:

Անվտանգության և առողջության պահպանումը աշխատավայրում

ՉՊՄԿ-ն ընդունում է, որ աշխատավայրում առողջությունն ու անվտանգությունը ապահովելու առումով ունի ինչպես իրավական, այնպես էլ բարոյական պարտավորություն: Այս պարտավորությունը ի կատար ածելու համար ՉՊՄԿ-ն հետևում է անվտանգության և առողջության պահպանման առումով գործող օրենսդրությանը, մշակում, հաստատում և կիրառում է առողջության պահպանման և աշխատանքային անվտանգության գծով ներքին կանոնակարգեր: Ընկերությունն այս նպատակով հենվում է իր աշխատակիցների փորձառության և գիտելիքների, ինչպես նաև միջազգային առաջատար փորձի վրա: Անհրաժեշտության դեպքում կներգրավվեն արտաքին փորձագետներ՝ ապահովելու այդ փորձի արդյունավետ ներդրումը տեղական համատեքստում:

Յուրաքանչյուր ղեկավարից և աշխատակցից պահանջվում է զգոնություն ցուցաբերել դժբախտ պատահարների, վնասվածքների և առողջության վրա բացասական ազդեցությունների հնարավոր ռիսկերի բացահայտման հարցում: Բոլոր հայտնաբերված ռիսկերը պետք է զեկուցվեն ղեկավարությանը՝ համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումներ կազմակերպելու համար:

Աշխատավայրի անվտանգություն

Բոլոր աշխատողներն ունեն անվտանգ աշխատավայրի իրավունք: ՉՊՄԿ-ն չի հանդուրժում աշխատավայրում բռնությունը, ոտնձգությունը, ահաբեկումը և այլ վտանգավոր կամ վնասող վարքագիծը: Այս մոտեցման իրագործման և անվտանգ աշխատավայր ապահովելու համար հիմնական քայլերը ներառում են.

- ՉՊՄԿ-ի աշխատավայրում բռնության, խտրականության, ոտնձգության և վրեժխնդրության կանխարգելման քաղաքականության կիրարկում:
- ՉՊՄԿ անվտանգության դեպարտամենտի առաջնորդությամբ անվտանգության համակողմանի համակարգի ստեղծում:
- Անվտանգության սպառնալիքների կանոնավոր վերանայում և համապատասխան միջոցների ձեռնարկում:

Կարևոր է հասկանալ, որ որպես մասնավոր ընկերություն՝ ՉՊՄԿ-ն չի կարող ստանձնել պետական մարմինների գործառնություններ, այդ թվում՝ անվտանգության ապահովման առնչությամբ: Հետևաբար, եթե անվտանգության սպառնալիքն այնպիսին է, որ պահանջվում է իրավապահ մարմինների միջամտություն՝ անհրաժեշտ է անհապաղ ծանուցել համապատասխան մարմիններին:

ՄԵՐ ՀԱՆՁՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պատշաճ աշխատանքային պայմաններ

Թեև աշխատանքի պատշաճ պայմանների ապահովման հարցում առանցքային դեր ունեն աշխատանքի անվտանգությունը, առողջությունը և անվտանգությունը, սակայն ՉՊՄԿ-ի հանձնառության շրջանակը դրանցով չի սահմանափակվում: ՉՊՄԿ-ն նպատակ ունի նաև ապահովել Ընկերության բոլոր աշխատակիցների վարձատրությունը օրենքի, աշխատանքային պայմանագրերի մրցակցային պայմանների համաձայն, և նրանց աշխատանքային ժամերի համապատասխանությունը գործող օրենսդրական (ներառյալ կիրառելի կոլեկտիվ պայմանագրերի) պահանջներին և միջազգային չափանիշներին:

Հարկադիր աշխատանքի, երեխաների աշխատանքի և մարդկանց թրաֆիքինգի արգելք

Երեխաների աշխատանքը, հարկադիր աշխատանքը և մարդկանց թրաֆիքինգը խստիվ արգելված են գործող օրենքներով, միջազգային պայմանագրերով և ոտնձգություն են մարդկային արժանապատվության և ՉՊՄԿ-ի հիմնական արժեքների նկատմամբ: ՉՊՄԿ-ն չի հանդուրժում երեխաների աշխատանքի, հարկադիր աշխատանքի կամ մարդկանց թրաֆիքինգի որևէ դրսևորում, և իր բոլոր գործընկերներից պահանջում է նույն չափանիշների պահպանումը:

ՉՊՄԿ-ի որևէ աշխատակից կամ ՉՊՄԿ-ի հետ համագործակցող գործընկեր որևէ պարագայում չպետք է ստիպողաբար կամ պարտադրված աշխատանք կատարի իր կամքին հակառակ:

Հաշվի առնելով իր գործունեության բնույթը՝ ՉՊՄԿ-ն բոլոր դեպքերում գերծ է մտնում 18 տարեկանից ցածր անձանց աշխատանքի ներգրավելուց:

Խտրականության բացառում

Հավասար հնարավորությունների ապահովումը և արժանիքների հիման վրա որոշումների կայացումը ՉՊՄԿ-ի հիմնարար արժեքներից են: Ինչպես նշված է Աշխատավայրում բռնության, խտրականության, ոտնձգության և վրեժխնդրության կանխարգելման քաղաքականությունում, ՉՊՄԿ-ն չի հանդուրժում խտրականությունը և նպատակաուղղված է ապահովելու ներառական միջավայր, որը գերծ է ցանկացած հիմքով խտրականությունից, ներառյալ, առանց սահմանափակման, սեռի, ռասայի, մաշկի գույնի, էթնիկ կամ սոցիալական ծագման, գենետիկական հատկանիշների, լեզվի, կրոնի, քաղաքական կամ այլ հայացքների, սեռական կողմնորոշման, ազգային փոքրամասնության պատկանելության, ծննդյան, հաշմանդամության, տարիքային կամ այլ անձնական կամ սոցիալական գործոններով պայմանավորված խտրականությունից:

Միավորումների ազատություն և կոլեկտիվ բանակցություններ

ՉՊՄԿ-ն ճանաչում և հարգում է Ընկերության աշխատակիցների՝ արհմիություններ ստեղծելու, դրանց միանալու կամ չմիանալու և կոլեկտիվ բանակցություններ վարելու ազատությունը գործող օրենսդրությանը համապատասխան: Աշխատակիցները պետք է համոզված լինեն, որ նման ընտրությունը չի հանգեցնի որևէ վրեժխնդրության, ահաբեկման կամ ոտնձգությունների: ՉՊՄԿ-ն հավատարիմ է իր աշխատակիցներին ներկայացնող արհմիությունների հետ բաց երկխոսության և սոցիալական գործընկերության խթանմանը:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցություն

Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը առանցքային դեր ունի մարդու իրավունքների ապահովման գործում: Թեև բնապահպանական խնդիրները հիմնականում լուծվում են ՉՊՄԿ-ի բնապահպանական, Կլիմայի փոփոխության և Կենսաբազմազանության քաղաքականությունների շրջանակներում, սակայն կարևոր է նաև հաշվի առնել բնապահպանական խնդիրների հնարավոր ազդեցությունը սոցիալական, տնտեսական և մշակութային իրավունքների վրա, հատկապես տեղական համայնքներում: ՉՊՄԿ-ն մշտապես հաշվի է առնում նման ազդեցությունները իր ռազմավարական պլանավորման և գործառնական որոշումների կայացման գործընթացներում:

Սոցիալական, մշակութային և տնտեսական իրավունքները տեղական համայնքներում. Համայնքի և Հահագրգիռ կողմերի ներգրավվածություն:

Հաշվի առնելով, որ հանքարդյունաբերական գործունեությունը չի կարող ամբողջապես զերծ լինել բացասական ազդեցություններից, ՉՊՄԿ-ն հանձնառու է դրանք հասցնել նվազագույնի և հակակշռել դրական ազդեցություններով: Մասնավորապես, ՉՊՄԿ-ն կիրականացնի հասցեական գործողություններ տեղական համայնքների սոցիալական, մշակութային և տնտեսական իրավունքների պահպանման ուղղությամբ: Սա ներառում է սոցիալական խնդիրների երկարաժամկետ լուծումներ, մշակութային ժառանգության պահպանում, հարստացում և տնտեսական կայունության խթանում:

ՉՊՄԿ-ն ընդունում է իր նշանակալի դերը այն համայնքներում, որտեղ գործունեություն է իրականացնում: Ընկերությունը մեծապես կարևորում է տեղական համայնքների հետ բաց երկխոսության և շարունակական ներգրավվածության պահպանումը, հատկապես վերջիններիս վրա անմիջական ազդեցություն ունեցող հարցերում, ինչպիսիք են հողօգտագործման իրավունքները, ջրի հասանելիությունը և առողջությունը: ՉՊՄԿ-ն հանձնառու է ռազմավարական պլանավորման և գործառնական որոշումների կայացման գործընթացում մանրամասն ծանոթանալ, ուսումնասիրել և, որքանով որ դա վերաբերելի է, հաշվի առնել տեղական համայնքների տեսակետները: Հատուկ ուշադրություն է դարձվելու խոցելի խմբերի կարիքներին:

Այս հանձնառությունը կատարելու համար ՉՊՄԿ-ն ստեղծել է համայնքների, աշխատողների և Հահագրգիռ կողմերի լայն շրջանակի համար հեշտ հասանելի Բողոքարկման ընթացակարգ, որը թույլ կտա ժամանակին միջոցներ ձեռնարկել հնարավոր խնդիրները հասցեագրելու և պատշաճ լուծելու համար:

ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Որպես մեր համընդհանուր հանձնառության մաս՝ ՉՊՄԿ-ի բոլոր ղեկավարները, որոնց պարտականությունների շրջանակը ներառում է անձնակազմի ներգրավման, աշխատանքի անվտանգության և առողջության պահպանման, ինչպես նաև մարդու իրավունքներին առնչվող հարցերը, պատասխանատվություն են կրում սույն քաղաքականության դրույթների կատարումն ապահովելու համար: Ցանկացած խնդիր, որը չի կարող արդյունավետորեն լուծվել վերջիններիս մակարդակով, պետք է անհապաղ զեկուցվի կայուն զարգացման գծով տնօրենին՝ whistleblower@zcmc.am և grievance@zcmc.am էլեկտրոնային հասցեներով: Բարդ դեպքերը՝ Կայուն զարգացման գծով տնօրենի որոշմամբ, կներկայացվեն Համապատասխանության հանձնաժողովի քննարկմանը:

Կայուն զարգացման տնօրինությունը նաև լրացուցիչ պատասխանատվություն է կրում շարունակական մշտադիտարկման և հաշվետվողականության համար:

ՉՊՄԿ-ն հանձնառու է հրապարակել մարդու իրավունքներին առնչվող մեր հանձնառությունները, նախաձեռնություններն ու հայտարարությունները՝ Մարդու իրավունքների վերաբերյալ սույն քաղաքականությանը համահունչ: Այս տեղեկատվության հրապարակումն իրականացվում է Կայուն զարգացման տարեկան հաշվետվության միջոցով, որը ներառում է ՄԱԿ-ի ուղեցույցի սկզբունքների հաշվետվության շրջանակը՝ լրացուցիչ հսկողություն ու թափանցիկություն ապահովելու նպատակով:

«ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ»

Մարդու իրավունքների վերաբերյալ քաղաքականություն

ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

Սույն Քաղաքականությունը կիրառելի է ԶՊՄԿ-ի բոլոր աշխատողների, ներառյալ բարձրաստիճան դեկավարների, կապալառուների և ԶՊՄԿ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամների նկատմամբ: Այն արդիական է հանքի շահագործման բոլոր փուլերում և նպատակ ունի ուղղորդել ԶՊՄԿ հարաբերությունները ԶՊՄԿ աշխատակիցների, կապալառուների և գործընկերների հետ:

Հեղինակ և Նախագծի դեկավար՝
Արտյոմ Պետրոսյան

Հեղինակ՝
Արմեն Ստեփանյան